

Stanowisko
III Kongresu Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie:
bezpośredniego wyboru wójta, burmistrza, i prezydenta
oraz zmian w ustawach samorządowych

Przedstawiciele samorządów wiejskich zebrani na III Kongresie Gmin Wiejskich RP uznają, iż niezbędne są zmiany legislacyjne wzmocniające rolę i pozycję pochodzącego z bezpośrednich wyborów wójta, burmistrza i prezydenta. Właściwych regulacji prawnych wymagają także kompetencje organów gminy i wzajemne relacje pomiędzy nimi zgodnie z zasadą, że zakres władczy musi być komplementarny z zakresem odpowiedzialności.

W związku z powyższym opowiadamy się za następującymi rozwiązaniami dotyczącymi gmin:

1. Wybory na wójta, burmistrza i prezydenta miasta winne być wyborami bezpośrednimi.
2. Granicę liczby mieszkańców gmin, w których przeprowadza się wybory większościowe podnieść do 40 tys.
3. Wybory na wójta, burmistrza i prezydenta wygrywa ten kandydat, który w pierwszej turze uzyskał zwykłą większość głosów.
4. Wybory i głosowanie przeprowadza się oddzielnie na radnych i wójta.
5. Nie można jednocześnie w tej samej gminie kandydować na wójta i radnego.
6. Dopuszczyć możliwość łączenia funkcji wójta z funkcją radnego powiatu i sejmiku województwa.
7. Kompetencje rady ustalić enumeratywnie,
 - absoltorium ograniczyć do zatwierdzenia pozytywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej o wykonaniu budżetu za dany rok obrachunkowy,
 - wyłączyć z kompetencji rady ustalanie wynagrodzenia dla wójta (wynagrodzenie winno regulować rozporządzenie premiera uwzględniające wielkość gminy, wysokość budżetu, specyfikę gminy).
8. Wójt winien stanowić jednoosobowy organ wykonawczy gminy.
9. Odwołanie wójta lub rady może nastąpić wyłącznie poprzez referendum lokalne finansowane z budżetu gminy.
10. Nieskuteczne referendum powoduje odwołanie organu wnoszącego o jego przeprowadzenie.
11. Wzmocnić pozycję komisji rewizyjnej poprzez jednoznaczne ustalenie katalogu zadań podlegających stałej kontroli.

Zebrani delegaci apelują do Sejmu, Senatu i Prezydenta RP

o możliwie szybkie uchwalenie zmian ustawowych o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta oraz zmian ustrojowych w gminach w celu odpowiedniego przygotowania jesiennych wyborów w gminach.

Warszawa, dnia 13.03.2002 r.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich RP

Martusz Poznański